

**B.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination**  
**Oct/Nov. -2019 (NEW COURSE)**  
**CHILDHOOD AND GROWING UP(CORE)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્ર.૧ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (10)

1. મેકલેલેન્ડ દ્વારા પ્રેરણા માટે કયો સિદ્ધાંત આપવામાં આવ્યો હતો?
2. તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓ માટે બુદ્ધિ આંક કેટલો છે?
3. વ્યક્તિત્વના પ્રકાર જણાવો.
4. બુદ્ધિની વ્યાખ્યા આપો.
5. શિક્ષકોને વિદ્યાર્થીની જૂથ રચનામાં સામાજિકતામતિ કેવી રીતે ઉપયોગી નીવડશે ?
6. બચાવ પ્રયુક્તિમાં પીછેહઠ શું છે?
7. માનસિક આરોગ્યની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.
8. વર્ગખંડના અધ્યાપનમાં શિક્ષકોને શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન કેવી રીતે ઉપયોગી છે?
9. વિકાસ એટલે શું? તે વૃદ્ધિથી કેવી રીતે અલગ છે?
10. અપાનુકૂલિત વ્યક્તિની કોઈપણ ત્રણ લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

પ્ર.૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (20)

1. મનોવિજ્ઞાનની વિભાવના વર્ણવો.
2. વ્યક્તિ અભ્યાસ એટલે શું? ટૂંકમાં સમજાવો.
3. બાળ મનોવિજ્ઞાનની જરૂરિયાત સમજાવો.
4. બચાવ પ્રયુક્તિનો અર્થ આપો.
5. બાળકના ભાવનાત્મક વિકાસને અસર કરતા પરિબળો જણાવો.
6. બચાવ પ્રયુક્તિની પ્રક્ષેપણ તકનીક સમજાવો.
7. સમસ્યા નિરાકરણ શું છે? તરુણાવસ્થાના સંદર્ભમાં સમસ્યા નિરાકરણ પદ્ધતિની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.
8. બાળપણ અને યુવાવસ્થા વચ્ચે ત્રણ તફાવત જણાવો.
9. બાળપણ દરમિયાન માનસિક અને શારીરિક વિકાસ જણાવો.
10. વ્યક્તિગત ભિન્નતાને અસર કરતા કોઈ પણ બે પરિબળો જણાવો.
11. અધ્યયનની પ્રક્રિયા માટે પ્રેરણા કેવી રીતે મહત્વપૂર્ણ છે?
12. મેકલેલેન્ડના પ્રેરણાના સિદ્ધાંતની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 6 પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (24)

1. અધ્યયન સંક્રમણના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો વિશે ચર્ચા કરો.
2. વ્યક્તિત્વના પ્રકારો સમજાવો.
3. વ્યક્તિગત ભિન્નતાના સંદર્ભમાં સમાજની ભૂમિકા વિશે ચર્ચા કરો.
4. મેસ્લોનો પ્રેરણા સિદ્ધાંત સમજાવો.
5. સ્મૃતિને અસર કરતા પરિબળો જણાવો.
6. અનુકૂલનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
7. તરુણાવસ્થાની સમસ્યાઓ અને તેમની જરૂરિયાતો વિશે ચર્ચા કરો.

પ્ર.૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ લખો. (16)

1. વ્યક્તિગત તફાવતનો અર્થ વ્યાખ્યાયિત કરો. તેની લાક્ષણિકતાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
2. અપાનુકૂળતાના મુખ્ય કારણો કયા છે? અપાનુકૂળતાને દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવો.
3. અભિપ્રેરણ શું છે? અભિપ્રેરણા માટે જવાબદાર પરિબલોની ચર્ચા કરો.

### **ENGLISH VERSION**

**Q.1 Answer the following questions in brief. (10)**

1. Which theory was given by McClelland for Motivation?
2. What is Intelligence Quotient for gifted students?
3. State types of Personality.
4. Give definition of Intelligence.
5. How Sociometry will be useful to teachers in group formation?
6. What is regression in defense mechanism?
7. Give any one definition of Mental Health.
8. How educational psychology is useful to teachers in classroom teaching?
9. What is development? How it differs from growth?
10. State any three characteristics of maladjusted person.

**Q. 2 Answer any 10 questions from following. (20)**

1. Explain the concept of Psychology.
2. What is Case Study? Explain in brief.
3. Explain the need of Child Psychology.
4. Give meaning of defense mechanism.
5. State factors affecting emotional development of child.
6. Explain the projection techniques of defense mechanism.
7. What is problem solving? Discuss in reference to adolescence in brief.
8. State three difference between childhood and youth.
9. State mental and physical development during childhood.
10. State any two factors affecting individual difference.
11. How motivation is important for learning process?
12. Discuss McClelland's theory of motivation in brief.

**Q. 3 Answer any 6 questions from following. (24)**

1. Discuss the educational implication of Transfer of Learning.
2. Explain the types of personality.
3. Discuss the role of society in reference to individual difference.
4. Explain Maslow's theory of motivation.
5. State the factors effecting Memory.
6. State the characteristics of Adjustment.
7. Discuss the problem and needs of adolescence.

**Q. 4 Answer any 2 questions in detail from following. (16)**

1. Define the meaning of individual difference. Discuss its characteristics in details.
2. What are the reasons of maladjustment? Suggest remedies to remove maladjustment.
3. What is motivation? Discuss factors responsible to motivation.

\*\*\*\*\*